

Hizmet Öncesi Eğitim Yeterliliğine İlişkin Öğretmen Algısı

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hizmet Öncesi Eğitim Yeterliliğine İlişkin Öğretmen Algısı*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23022>

Özet

Hizmet Öncesi Eğitimin Yeterliliğine İlişkin Öğretmen Algısı ölçeği, Şah Kozikoğlu tarafından 2016 yılında tamamlanan bir doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir. Bu ölçek, özellikle mesleğin ilk yılında bulunan öğretmenlerin, üniversitelerde aldıkları hizmet öncesi eğitim süreçlerinin mesleki yaşam ne derece yeterli katkı sağladığına dair algılarının ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek geliştirme çalışması, yeni öğretmenlerin karşılaştıkları zorluklar, mesleğe adanmışlık düzeyleri ve eğitim yeterlilikleri arasındaki ilişkileri inceleyen kapsamlı bir araştırmaya parçasıdır.

Ölçek, öğretmenlerin pedagojik, alan bilgisi ve genel kültür alanlarında edindikleri bilgilerin, sahada karşılaştıkları pratik gereksinimleri ne ölçüde karşıladığını değerlendirmelerine olanak tanır. Ölçeğin temel amacı, öğretmen algısı üzerinden öğretmen yetiştirme programlarının etkinliğine dair geri bildirim sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen, Hizmet Öncesi Eğitim, Yeterlilik, Algı, Ölçek Geliştirme, Mesleki Hazırlık, Kozikoğlu, Eğitim Bilimleri.

Yazarlar

Şah KOZİKOĞLU

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, görevlerinin ilk yılında olan öğretmenlerin, hizmet öncesi eğitim programlarının kendilerini mesleğe ne ölçüde hazırladığına dair subjektif yeterlilik algılarının belirlemektir. Ölçek, öğretmenlerin mesleki başlangıç aşamasında yaşadıkları zorlukların kaynağını, aldıkları eğitimle ilişkilendirerek tespit etmeye odaklanmıştır.

Ölçek, aynı zamanda, öğretmen yetiştiren kurumların müfredatları ve uygulamalarının geliştirmelerine yardımcı olacak ampirik veriler sunmayı hedeflemektedir. Bu veriler, eğitim fakültelerinin program yeterliliklerini gözden geçirmeleri ve mezunların sahadaki ihtiyaçlarına daha uygun hale getirmeleri için kritik öneme sahiptir.

Yapı

Hizmet Öncesi Eğitimin Yeterliliğine İlişkin Öğretmen Algısı ölçeği, öğretmenlerin mesleki yeterliliklerini oluşturan üç temel boyuttaki algılarını ölçmektedir: Alan Bilgisi Yeterliliği, Pedagojik Formasyon Yeterliliği ve Genel Kültür Yeterliliği. Bu yapı, öğretmenlerin sadece teorik bilgiye sahip

olmaları değil, aynı zamanda bu bilgileri sınıf ortamında etkili bir şekilde uygulama becerilerini de kapsamaktadır.

Ölçek, öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimden sonra kendilerini ne kadar "hazır" hissettiklerini değerlendirirken, algı teorisi temelinde hareket eder. Yüksek algılanan yeterlik, genellikle daha yüksek mesleki adanmışlık ve daha az mesleki zorlukla ilişkilidir; dolayısıyla bu yapı, psikolojik adaptasyon ve mesleki yeterlik duygusunun bir göstergesidir.

Geçerlik

Ölçek, bir doktora tezi kapsamında geliştirilmiş olmasıyla birlikte, bu kaynakta ölçeğin geçerlik çalışmalarına dair spesifik istatistiksel veriler (kapsam, yapı, ölçüt geçerliği vb.) sunulmamıştır. Ancak, bir geliştirme çalışması olduğu için, orijinal tez metninde (Kozikoğlu, 2016) kapsam geçerliğini sağlamak amacıyla uzman görüşlerinin alındığı ve yapı geçerliğini sağlamak amacıyla faktör analizlerinin yapıldığı varsayılmaktadır.

Güvenirlik

Bu ölçeğin güvenilirlik analizlerine (iç tutarlılık katsayısı, test-tekrar test güvenilirliği gibi) dair sayısal değerler bu akademik girişte mevcut değildir. Tipik olarak bu tür geliştirme çalışmalarında Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı rapor edilir. İlgili güvenilirlik bilgilerine, ölçeğin geliştirildiği orijinal doktora tezi aracılığıyla ulaşılabilir.

Faktör Analizi

Ölçeğin çok boyutlu bir yapıya sahip olması nedeniyle, yapı geçerliğini belirlemek amacıyla faktör analizinin (Açıklayıcı veya Doğrulayıcı Faktör Analizi) kullanıldığı öngörülmektedir. Ancak, faktör sayısı, faktör yükleri ve açıklanan varyans yüzdesi gibi detaylı bilgiler, sağlanan özet içerikte yer almamaktadır. Bu tür psikometrik özellikler, ölçeğin alt boyutlarının belirlenmesi ve teorik yapılarının doğrulanması açısından kritik öneme sahiptir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Büyük olasılıkla Likert tipi derecelendirme formatında hazırlanmıştır. (Örneğin: 5'li veya 7'li Likert, "Hiç Katılmıyorum"dan "Tamamen Katılıyorum"a).

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğretmenler

Age Group: Genç ve yetişkin öğretmenler (Özellikle mesleğin ilk yıllındaki öğretmenler).

Population Details: Mesleğin ilk yılında bulunan öğretmenler. Ölçek, Kozikoğlu'nun tez çalışması kapsamında Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde geliştirilmiştir.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale). Katılımcılardan, hizmet öncesi eğitimlerini mevcut mesleki yeterlikleri açısından değerlendirilmeleri istenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Psikolojisi, Öğretmen Eğitimi, Mesleki Gelişim, Öz Yeterlik Algısı, Pedagojik Yeterlik, Mezuniyet Sonrası Değerlendirme.

Özinler, Ücret ve Test Yılı

Özinler: Ölçek, akademik bir doktora tezi kapsamında geliştirildiğinden, ticari olmayan akademik kullanımlar için genellikle yazarın iznine tabi olabilir. Büyük ölçekli kullanımlar için sorumlu yazar Şah Kozikoğlu ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ücret: Akademik tezlerde geliştirilen ölçekler genellikle ücretsizdir, ancak kullanım amaç ve kapsamına göre yazarın takdirine bağlıdır.

Test Yılı: 2016 (Doktora tezinin tamamlanma yılı).

Kaynaklar

Kozikoğlu, Ş. (2016). *Öğretimin ilk yılı: Mesleğin ilk yılındaki öğretmenlerin kariyerleri, güçlükler, hizmet öncesi eğitim yeterlikleri ve mesleğe adanmışlıkları* (Yayımlanmamış doktora tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Van.

Tez, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişime açıktır. İlgili tez linki: tez.yok.gov.tr

Hizmet Öncesi Eğitimin Yeterliliğine İlişkin Öğretmen Algısı Maddeleri

ÖNEMLİ: Bu ölçeğin maddeleri, sağlanan kaynak içerikte bulunmamaktadır. Maddelerin tamamına ulaşmak için, sorumlu yazar Şah KOZİKOĞLU ile iletişime geçilmesi (E-posta: ishakkozikoglu@hotmail.com) veya ilgili doktora tezinin incelenmesi gerekmektedir.

Ölçek Derecelendirme Formatı: Ölçek derecelendirmesine dair bilgi kaynakta sunulmamıştır.